

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Однією з найскладніших проблем сучасної освіти є проблема підвищення мотивації студентів до навчання. Будь-яка діяльність людини може бути успішною лише в тому випадку, коли людина так чи інакше зацікавлена в результатах своєї праці, коли в неї є розуміння необхідності виконання певної роботи, коли існують певні стимули, які спонукають людину до дії.

На формування навчальної мотивації студента вищого навчального закладу впливає ряд факторів, які можна систематизувати за двома групами.

По-перше, це соціально-психологічні фактори, до яких належать фактори макросередовища (загальнодержавні, етнічні, релігійні тощо) та фактори мікросередовища (сім'я, ВНЗ, суспільних організацій, неформальних об'єднань тощо). Зокрема, загальнодержавні фактори містять у собі економічні, політичні, культурні умови життя в державі, вплив засобів масової інформації. Фактори мікросередовища містять культурні, освітні, ідейні особливості, в яких формується конкретна особистість.

До психологічних факторів належать: вікові особливості, риси характеру, схильності, інтереси особистості, рівень загальноосвітньої та професійної підготовки, а також суб'єктивні фактори – потреба у самоствердженні, потенціал особистості, здатність до самоаналізу та саморозвитку.

Мотиви до навчання поділяються на внутрішні та зовнішні. Внутрішні мотиви діють у тому випадку, коли навчальна діяльність сама по собі є цінною для студента. Зовнішні мотиви переважають у тому випадку, коли основний поштовх до діяльності дають соціальні фактори. У свою чергу зовнішня мотивація поділяється на позитивну, метою якої є досягнення певного успіху, збільшення авторитету серед викладачів та товаришів по навчанню, та негативна, метою якої є уникнення покарань за погане навчання.

На жаль, сучасна ситуація з мотивацією студентів до навчання є незадовільною. Це пояснюється:

- 1) загальнодержавною ситуацією, при якій успішне навчання слабо корелює з подальшими життєвими досягненнями;
- 2) соціальними факторами, зокрема, падінням авторитету викладача в суспільстві, зменшенням поваги до освічених людей у суспільстві;
- 3) особистісна незрілість значної частини студентів, у яких відсутня внутрішня мотивація до навчання.

При вивченні гуманітарних дисциплін у технічному ВНЗ до цих негативних факторів додається ще й четвертий – нерозуміння з боку студентів необхідності вивчення гуманітарних наук, їх прикладного значення.

У зв'язку з цим основою навчальної мотивації для більшості студентів виступають зовнішні мотиви, тобто тиск на студентів з боку викладачів та адміністрації ВНЗ, примус їх до навчання адміністративними методами. Такий спосіб мотивації студентів є найменш ефективним.

Для підвищення якості навчання необхідно максимально посилити внутрішню мотивацію студентів до навчання. Для цього слід, по-перше, переконливо показати студентам необхідність і практичну корисність вивчення гуманітарних дисциплін, по-друге, максимально зацікавити студентів предметом, по-третє, широко використовувати активні, нестандартні методи навчання, стимулювати здорову конкуренцію, змагання між студентами.

І.А. Сніжко

СТВОРЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

Кілька років тому до кола гуманітарних дисциплін, що викладаються у вищих навчальних закладах, було залучено курс «Історія української культури». Ця дисципліна спрямована на розширення гуманітарної підготовки студентів, формування творчої активності майбутніх фахівців. Вона дає уявлення про етапи розвитку української культури, забезпечує розуміння системного зв'язку всіх складових культури – мистецтва, етнографії, матеріальної культури, наукового знання, усіх форм духовних цінностей. Значення курсу полягає у формуванні наукового світогляду студентів, підвищенні загальноосвітнього, фахового і культурного рівня майбутніх спеціалістів.

Співробітники кафедри активно працюють над створенням методичного забезпечення курсу. У 2011 р. вийшли друком «Плани семінарських занять та методичні рекомендації до організації самостійної роботи студентів денної форми навчання», укладачі проф. О. П. Гужва, В. М. Щербак, Т. М. Саламатіна.

Конспект лекції «Культура первісної доби» вийшов друком у 2012 р. Первісний період посідає особливе місце в історії людства. Він є дуже важливим етапом, коли було закладено фундамент усього подальшого розвитку суспільства. Від цієї межі бере початок процес етнічного поділу людства – через культурну неперервність кам'яного віку до сучасних націй, народів та етносів. У первісний період почали складатися основи початкової суспільної організації людських колективів, зароджувались